

Sisäministeriö

Irrikesministeriet

16.4.2021

Hallintovaliokunnalle

VNS 7/2020 vp Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta; Hallintovaliokunnan pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta täydentämään 16.4. hallintovaliokunnan kokouksessa pidettyä suulista esitystä

Nostan esille sisäistä turvallisuutta ja lainvalvontaviranomaisia, erityisesti poliisia koskevia asioita EU-selonteosta.

Kuten selonteossa todetaan, sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvilla uhkilla on entistä monimuotoisempi ja muuttuva luonne. Tästä seuraa, että sisäisen turvallisuuden alalla on jatkuvasti ennakoitava ja kehitettävä viranomaisten toimintaedellytyksiä vastata muuttuviin turvallisuushuihin ja suojata kansalaisten turvallisuutta perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Lainvalvonnan näkökulmasta EU:ssa olisi olennaista ensinnä keskittyä olemassa olevan EU-lainsäädännön tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja siinä erityisesti EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevien lainsäädäntöinstrumenttien täytäntöönpanoon. Kun EU-tason tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia, sen seurauksena esimerkiksi sama henkilö ei voi tulla EU:n alueelle eri henkilötiedoilla ilman, että paljastuisi.

Toiseksi on tärkeää, että Europolia ja poliisin kansainvälistä tiedonvaihtoa koskevia instrumentteja kehitetään.

Kolmanneksi hyvin tärkeä seikka, mikä tuodaan selonteossa esille, on siitä huolehtiminen, ettei jatkossa tehtäisi eroa digitaalisen ja fyysisen maailman välillä, kun kyse on kansalaisten turvallisuuden takaamisesta. Tässä digitaalisten todistusaineistojen saatavuus, lainvalvontaviranomaisten keinot tietojen ja todisteiden hankkimiseksi sekä salattuun tietoon liittyvät ongelmat lainvalvontaviranomaisten tehokkaan ja nopean toiminnan näkökulmasta ovat asiakokonaisuuksia, joiden osalta EU-tason ratkaisulla voidaan tuottaa selkeää lisäarvoa jäsenvaltioiden operatiiviselle toiminnalle vakavan rikollisuuden, ml. terrorismin torjunnassa.

Sisäministeriö

Irrikesministeriet

Uusien teknologioiden hyödyntämismahdollisuuksia rikosten torjunnassa olisi hyvä selvittää. On tärkeää löytää tasapainoinen perus -ja ihmisoikeuksia kunnioittavia lähestymistapa, joilla voidaan torjua tehokkaasti rikollisuutta. Euroopan komissio antaa ensi viikolla (21.4.) EU-asetuksen tekoälyn käytöstä, jolla on merkitystä myös lainvalvontaviranomaisten toiminnan kannalta.

Komissio antoi keskiviikkona 14.4. järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen EU agendan vuosille 2021 – 2025 (COM(2021) 170), missä on huomioitu myös edellä mainittuja asioita. Odotamme nyt komission tarkempia aloitteita. Strategiasta laaditaan eduskunnalle E-kirje.

Lopuksi nostan esille, että EU voi tuoda lisäarvoa jäsenvaltioiden toimivallassa olevaan väkivaltaisen radikalisoitumisen ennaltaehkäisyyn toimenpiteillä, jotka liittyvät tämän ilmiön rajatylittäviin vaikutuksiin, kuten verkossa tapahtuvaan rekrytointiin väkivaltaisiin ääriliikkeisiin ja laittoman verkkosisällön levittämiseen.

Poliisijohtaja

Hannele Taavila